

Sygn. akt I C 102/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: ***SSR Mirosława Kurek – Będkowska***

Protokolant: ***Beata Olewińska***

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 roku w Dzierżoniowie

sprawy z powództwa ***Powiatu (...)***

przeciwko ***(...) Spółce Akcyjnej w Ł.***

o zapłatę kwoty 15 000,00 zł

I/ uchyla wyrok zaoczny Sądu Rejonowego wD.z dnia 01 lipca 2016 roku, sygn. akt (...)i powództwo oddala;

II/ zasądza od strony powodowej Powiatu (...) na rzecz strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w Ł. kwotę ***4817 zł*** tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa Powiat (...) wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w Ł. kwoty 15000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 czerwca 2015 r. i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu w szczególności podała, że w związku z ogłoszeniem przetargu na wykonanie robót budowlanych, w dniu 04.05.2015 r. określiła warunki tego przetargu w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, w których zawarła m.in. wymagania dotyczące wadium. Zgodnie z tymi wymogami, wadium mogło być wniesione m.in. w gwarancji ubezpieczeniowej, z treści której powinno wynikać bezwarunkowe zobowiązanie gwaranta do wypłaty zamawiającemu pełnej kwoty wadium w okolicznościach określonych w art. 46 nst.4a oraz ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych, na każde pisemne żądanie zgłoszone przez zamawiającego w terminie związania ofertą. Ofertę na wykonanie tego zadania złożyła spółka (...) sp. z o.o. Sp. k. w W. załączając m.in. gwarancję ubezpieczeniową zapłaty wadium wystawioną przez pozwanego. W dniu 29.05.2015r. powiadomiono oferenta o wyborze jego oferty a zamawiający wyraził zgodę na zawarcie z nim umowy. W odpowiedzi na to zawiadomienie, wykonawca odmówił podpisania umowy zarzucając zamawiającemu błędy w sporządzeniu dokumentacji przetargowej co wywołało pisemną polemikę zamawiającego z wykonawcą w sprawie zasadności tych zarzutów. Ostatecznie, w związku z niepodpisaniem przez wykonawcę umowy, unieważniła postępowanie przetargowe i wezwała pozwanego jako wystawcę gwarancji ubezpieczeniowej zapłaty wadium na wypadek odmowy zawarcia umowy przez zobowiązanego, do zapłaty na jej rzecz kwoty stanowiącej równowartość wadium. Decyzją z dnia 07.07.2015 r. pozwany odmówił jednak przyznania odszkodowania, zarzucając powódce błędy formalne w zgłoszeniu szkody, a ponadto - dokonując oceny przyczyn odmowy podpisania umowy przez wykonawcę - uznał, że był on uprawniony do odstąpienia od podpisania umowy. Po złożeniu pisemnych wyjaśnień, pozwany podtrzymał swoje stanowisko. Zdaniem powódki zarzuty pozwanego są pozorne i całkowicie bezpodstawne i zostały zgłoszone tylko po to, by odmówić wypłaty

odszkodowania (wadium).

Wyrokiem zaocznym z dnia 01 lipca 2016 r. Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwane Towarzystwo (...) wniosło o uchylenie wyroku zaocznego z dnia 01-07-2016 r. i oddalenie powództwa w całości raz o zasądzenie o strony powodowej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, że podtrzymuje swoje stanowisko, jakie zostało przez nią wyrażone w decyzji z dnia 07-07-2015 r. Zarzuciła, że podstawowym warunkiem niezbędnym do zapłaty kwoty określonej w Gwarancji jest przedstawienie przez Beneficjenta oświadczenia, że Zobowiązany odmówił podpisania kontraktu. W przedmiotowej sprawie do złożenia takiego oświadczenia nie doszło, wobec czego roszczenie z tytułu gwarancji ubezpieczeniowej zapłaty wadium należy uznać za nienależne i na tej również podstawie, odmówiła przyznania odszkodowania. Wskazała przy tym, że strona powodowa nie przedstawiła jej dowodu pozwalającego na bezspreczne stwierdzenie, że zobowiązany odmówił podpisania kontraktu.

W odpowiedzi na sprzeciw, strona powodowa wniosła o utrzymanie w mocy wyroku zaocznego z dnia 01.07.2016 r. Przypomniała, że zgodnie z wystawioną przez pozwanego gwarancją ubezpieczeniową, gwarant zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłacenia kwoty nie wyższej niż suma gwarancyjna na każde pisemne żądanie beneficjenta, przedłożone w okresie obowiązywania gwarancji, zawierające oświadczenie, że wystąpiła jedna z sytuacji określonych w art. 46 ust.4a i ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zarzut pozwanego ubezpieczyciela, jakoby powód nie złożył wymaganego oświadczenia jest zatem całkowicie bezpodstawny. Podniosła również, że niezasadny jest zarzut pozwanego dotyczący nieudokumentowania przez powoda faktu odmowy podpisania umowy przez wykonawcę, albowiem wystawiona przez pozwanego gwarancja ubezpieczeniowa nie zawierała takiego wymogu.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

W niniejszej sprawie Sąd na podstawie dowodów w postaci: specyfikacji istotnych warunków zamówienia z dnia 04 maja 2015 roku (karta 6 -7 akt), gwarancji ubezpieczeniowej zapłaty wadium nr: 998- (...) z dnia 20 maja 2015 roku (karta 8 akt), korespondencji – e-mail z dnia 29 maja 2015 roku (karta 9 akt), oferty – nawiązującej do ogłoszenia o przetargu nieograniczonym (znak sprawy (...)) na wykonanie zadania pod nazwą „Remont elewacji i docieplanie ściany budynku Zespołu Szkół Nr (...) w D. przy ul. (...) oraz wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej i odwadniającej wraz z przyłączem” z dnia 21 maja 2015 roku (karta 10-11 akt) Sąd ustalił, iż w związku z ogłoszeniem przetargu na wykonanie zadania pod nazwą „Remont elewacji i docieplanie ściany budynku Zespołu Szkół Nr (...) w D. przy ul. (...) oraz wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej i odwadniającej wraz z przyłączem”, w dniu 04.05.2015r. powód określił warunki tego przetargu w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, w których zawarł m.in. wymagania dotyczące wadium (pkt 8 specyfikacji). Zgodnie z tymi wymogami, wadium mogło być wniesione m.in. w gwarancji ubezpieczeniowej, z treści której powinno wynikać bezwarunkowe zobowiązanie gwaranta do wypłaty zamawiającemu pełnej kwoty wadium w okolicznościach określonych w art. 46 nst.4a oraz ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych, na każde pisemne żądanie zgłoszone przez zamawiającego w terminie związania ofertą. Ofertę na wykonanie tego zadania złożyła spółka (...) Sp. z o.o. - Sp. k. w W. załączając m.in. gwarancję ubezpieczeniową zapłaty wadium wystawioną przez pozwanego ubezpieczyciela w dniu 20 maja 2015 r.

W oparciu o treść dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej zapłaty wadium (...) (...) z dnia 20 maja 2015 roku Sąd ustalił z kolei, że strona pozwana (...) Spółka Akcyjna w Ł. udzieliła na rzecz strony powodowej Powiatu (...) gwarancji ubezpieczeniowej tytułem zabezpieczenia zapłaty wadium przez (...) Sp. z o.o. - Sp.k. w W. do wysokości 15 000 zł zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, którego przedmiotem jest „Remont elewacji i docieplanie ściany budynku Zespołu Szkół Nr (...) w D. przy ul. (...) oraz wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej i odwadniającej wraz z przyłączem”.

Wedle zapisów przedmiotowej gwarancji gwarant zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłacenia kwoty nie wyższej niż suma gwarancyjna na każde pisemne żądanie Beneficjenta przedłożone w okresie obowiązywania

gwarancji, zawierające oświadczenie, że wystąpiła jedna z sytuacji określonych w art. 46 ust.4a i ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. Gwarant miał przy tym dokonać zapłaty z tytułu gwarancji w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Z kolei wezwanie winno być podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania Beneficjenta i składania w jego imieniu oświadczeń ze wskazaniem podstawy tego uprawnienia.

Przedmiotowa gwarancja obowiązywała od dnia 25 maja 2015 roku do dnia 24 czerwca 2015 roku i wygasła automatycznie i całkowicie, jeśli wezwanie do zapłaty wraz z oświadczeniem Beneficjenta nie zostanie dostarczone do Gwaranta w wyżej wymienionym terminie na wskazany w gwarancji adres.

Na podstawie dokumentów w postaci: zawiadomienia o wyborze oferty najkorzystniejszej z dnia 29 maja 2015 roku (karta 12 akt), pisma (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółki komandytowej w W. z dnia 08 czerwca 2015 roku (karta 13 - 18 akt), pisma (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółki komandytowej w W. z dnia 19 czerwca 2015 roku (karta 26-27 akt), pisma Zarządu Powiatu (...) z dnia 12 czerwca 2015 roku (karta 19 -21 akt), pisma Zarządu Powiatu (...) z dnia 18 czerwca 2015 roku (karta 24-25 akt), arkusza 1 (karta 22-23 akt), zawiadomienia o unieważnieniu postępowania z dnia 22 czerwca 2015 roku (karta 28 akt) oraz e-maila z dnia 23 czerwca 2015 roku Sąd ustalił, że w dniu 29.05.2015r. powiadomiono oferenta o wyborze jego oferty, a w odpowiedzi na to zawiadomienie, wykonawca odmówił podpisania umowy zarzucając zamawiającemu błędy w sporządzeniu dokumentacji przetargowej co wywołało pisemną polemikę zamawiającego z wykonawcą w sprawie zasadności tych zarzutów. Ostatecznie powód unieważnił postępowanie przetargowe ponieważ wykonawca odmówił zawarcia umowy na warunkach określonych w złożonej ofercie, a zamawiający nie miał możliwości dokonania wyboru oferty następnej kolejności.

Wreszcie w oparciu o dokumenty w postaci: wezwania Zarządu Powiatu (...) z dnia 22 czerwca 2015 roku (karta 30 akt), informacji Starostwa Powiatowego w D. z dnia 23 czerwca 2015 roku, (karta 31 akt), pisma Zarządu Powiatu (...) z dnia 22 czerwca 2015 roku – zawiadomienia o zatrzymaniu wadium (karta 32 akt), kserokopii decyzji (...) Likwidacji S. Korporacyjnych (...) Oględzinami w Ł. z dnia 07 lipca 2015 roku (karta 33 – 34 akt), pisma Zarządu Powiatu (...) z dnia 10 lipca 2015 roku skierowanego do Agencji (...) Spółki Akcyjnej w L. (karta 35 akt) oraz akt szkody na nośniku CD (k.58 akt) Sąd ustalił, że w okresie obowiązywania gwarancji ubezpieczeniowej strona powodowa skierowała do Agencji (...) Spółki Akcyjnej w L. pismo, w którym w oparciu o art. 46 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy Prawo Zamówień Publicznych wezwała stronę pozwaną do zapłaty wadialnej sumy gwarancyjnej w wysokości 15.000 zł, którą wniósł wykonawca (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółka komandytowa w W., zgodnie z wymogiem specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postępowaniu o udzielenie zamówienia na „Remont elewacji i docieplanie ściany budynku Zespołu Szkół Nr (...) w D. przy ul. (...) oraz wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej i odwadniającej wraz z przyłączem”. Stosownie do zapisów gwarancji pismo do wiadomości otrzymało również Towarzystwo (...) SA w Ł., zaś jako załącznik dołączono kopię uchwały nr II/4/14 Rady Powiatu (...) z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty (...) – który podpisał się pod wezwaniem do zapłaty. Dodatkowo w nawiązaniu do powyższego wezwania strona powodowa w piśmie z dnia 23 czerwca 2015 r. poinformowała o numerze rachunku bankowego, na który należy dokonać przelewu sumy gwarancyjnej. Strona powodowa zawiadomiła nadto (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółkę komandytową w W. o zatrzymaniu wadium.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie ubezpieczyciel w piśmie z dnia 07 lipca 2015 r. odmówił zapłaty dochodzonej kwoty z uwagi na fakt, iż strona powodowa nie złożyła oświadczenia, że zobowiązany odmówił podpisania kontraktu. Ponadto ubezpieczyciel dokonując oceny przyczyn odmowy podpisania umowy przez wykonawcę uznał, że był on uprawniony do odstąpienia od podpisania umowy, zaś powód nie miał podstaw do zatrzymania wadium. Po złożeniu pisemnych wyjaśnień przez powoda w przedmiocie powyższych zarzutów – pozwany ubezpieczyciel podtrzymał jednak dotychczasowe stanowisko.

Faktem przyznanym było natomiast to, że wezwanie do zapłaty kwoty stanowiącej równowartość wadium dostarczono ubezpieczycielowi w dniu 25 czerwca 2015 roku.

Oceniając zasadność dochodzonego roszczenia przede wszystkim trzeba zwrócić uwagę, że gwarancja ubezpieczeniowa jest specyficzną umową, ukształtowaną przez praktykę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996, nr 9, poz. 122). Jako czynność ubezpieczeniowa znajduje głównie oparcie w zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.), a do jej zawarcia wymagane jest złożenie oświadczeń woli przez obie strony, przy czym wola ta może zostać wyrażona przez każde zachowanie się, które ujawnia ją w sposób dostateczny. Do elementów przedmiotowo istotnych gwarancji należy określenie przedmiotu zobowiązania gwaranta, a więc wskazanie rezultatu, który gwarancja zabezpiecza, jak również uprawnienia, jakie z niej wynika przez podanie sumy gwarancyjnej, którą gwarant zobowiązuje się kontrahentowi zapłacić, jeżeli - z powodu niewykonania na jego rzecz określonego świadczenia przez inną osobę (dłużnika głównego) - złoży on gwarantowi żądanie zapłaty o określonej treści i w określonej formie oraz ewentualnie spełni inne formalne warunki zapłaty wskazane w umowie. Innymi słowy, treść tej umowy sprowadza się do zagwarantowania wypłaty przez gwaranta (ubezpieczyciela) na rzecz beneficjenta (gwarantariusza) określonego świadczenia pieniężnego na wypadek zajścia określonego w gwarancji zdarzenia. Daje to pewność wierzycielowi, że jego roszczenia zostaną zaspokojone, tak więc wystawienie gwarancji stanowi potwierdzenie wiarygodności zobowiązanego. Wystawienie gwarancji nie zwalnia przy tym zobowiązanego z odpowiedzialności za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie zobowiązania. Jeżeli nawet dochodzi do wypłaty z tytułu gwarancji, gwarant może zażądać od dłużnika zwrotu wypłaconych kwot. Dodatkowo wierzyciel może mieć nadal roszczenie do dłużnika, chociażby z tego tytułu, że gwarant pokrył tylko część szkody. Odpowiedzialność gwaranta nie ma charakteru odszkodowawczego, lecz wyraża się obowiązkiem zapłaty uzgodnionej sumy gwarancyjnej. Świadczenie to nie polega więc na naprawieniu szkody i nie zależy od jej rozmiarów.

Z treści umowy gwarancji z dnia 20 maja 2015 r. wynika, że strona pozwana zagwarantowała nieodwołalnie i bezwarunkowo zapłatę na rzecz strony powodowej zapłatę do kwoty 15000 zł, przy czym gwarancja ta zabezpieczała roszczenie strony powodowej w stosunku do wykonawcy robót budowlanych (...) sp. z o.o. - Sp. k. w W. powstałe z tytułu zapłaty wadium zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, którego przedmiotem jest „Remont elewacji i docieplanie ściany budynku Zespołu Szkół Nr (...) w D. przy ul. (...) oraz wykonanie instalacji kanalizacji deszczowej i odwadniającej wraz z przyłączem”. Było to więc typowe dla gwarancji zobowiązanie spełniające istotne elementy tej umowy. Użycie w przedmiotowej umowie klauzuli „nieodwołalnie i bezwarunkowo” kreuje - odmiennie od innych rodzajów gwarancji - abstrakcyjne zobowiązanie Towarzystwa (...) wobec beneficjenta, niezależnie od stosunków wewnętrznych łączących ubezpieczyciela z zobowiązanym oraz zobowiązanego z wierzycielem. Ubezpieczyciel nie może przeciwstawić wierzycielowi (beneficjentowi) zarzutów ze stosunku podstawowego. W stosunku wewnętrznym ubezpieczyciel nie jest zobligowany, a w stosunku gwarancyjnym - nawet upoważniony, do badania merytorycznej zasadności zgłoszonego roszczenia przez beneficjenta gwarancji.

Jak wynika zaś z dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 20 maja 2015 r. pozwane Towarzystwo (...) miało zapłacić na rzecz powodowego Powiatu dochodzoną pozwem kwotę w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie beneficjenta, że wystąpiła jedna z sytuacji określonych w art. 46 ust.4a i ust.5 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r., przy czym wezwanie miało być podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania Beneficjenta i składania w jego imieniu oświadczeń ze wskazaniem podstawy tego uprawnienia.

W tym aspekcie Sąd jednoznacznie ustalił, że warunki te strona powodowa spełniła w wezwaniu do zapłaty z dnia 22 czerwca 2015 r. Wbrew bowiem twierdzeniom strony pozwanej z postanowień umowy gwarancyjnej nie można wyprowadzić wniosku, by strona powodowa zobowiązana była przedkładać jakikolwiek dowód pozwalający na bezspeczne stwierdzenie, że zobowiązany odmówił podpisania kontraktu. Jednocześnie uznać należało, że w wezwaniu strona powodowa wyraźnie wskazała, że podstawą jej żądania jest art. 46 ust.5 pkt 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. odmowa podpisania umowy i wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Wprawdzie powód nie nazwał tego pisma oświadczeniem, ale niewątpliwie złożył w tym piśmie oświadczenie o wymaganej treści, skutkiem czego powinna być niezwłoczna wypłata żądanej kwoty. Co więcej bez wątplenia powód

spełnił dalsze wymogi, skoro do pisma dołączono kopię uchwały nr II/4/14 Rady Powiatu (...) z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty (...) – który podpisał się pod wezwaniem do zapłaty.

Z drugiej strony Sąd wziął pod uwagę, że przedmiotowa gwarancja obowiązywała od dnia 25 maja 2015 roku do dnia 24 czerwca 2015 roku i wygasła automatycznie i całkowicie, jeśli wezwanie do zapłaty wraz z oświadczeniem Beneficjenta nie zostanie dostarczone do Gwaranta w wyżej wymienionym terminie na wskazany w gwarancji adres. Jak wynika zaś z treści pozwu, powód nie dochował tego terminu, albowiem jak sam twierdzi, strona pozwana otrzymała wezwanie do zapłaty w dniu 25 czerwca 2015 roku, a więc po upływie terminu obowiązywania gwarancji. W tym aspekcie Sąd przy tym zważył, że zgodnie z treścią art. 210 § 2 k.p.c. każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Brak zajęcia stanowiska może stanowić podstawę do zastosowania art. 230 k.p.c. Przyznanie może być dorozumiane, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach. W takim wypadku sąd może uznać te fakty za przyznane (art. 230 k.p.c.). Strona pozwana nie zaprzeczyła twierdzeniom powoda, że wezwanie otrzymała w dniu 25 czerwca 2015 roku, w związku z czym Sąd był uprawniony do przyjęcia, iż wezwanie do zapłaty zostało dostarczone ubezpieczycielowi po upływie terminu obowiązywania gwarancji, a co tym idzie dochodzone pozwem roszczenie jest niezasadne, albowiem istotna gwarancja wygasła automatycznie i całkowicie z dniem 24 czerwca 2015 r.

Mając zaś na uwadze przepis art. 347 k.p.c., zgodnie z którym po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza, Sąd uchylił w całości wyrok zaoczny z dnia 01 lipca 2016 roku i powództwo oddalił.

Dlatego też, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie zaś z przepisem art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku więc z tym, że strona powodowa w całości przegrała proces, należało obciążyć ją obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na strony pozwanej. Wedle z kolei art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną składają się: wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 4800 zł (§ 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych) i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co daje łącznie kwotę 4817 zł.

Dlatego też, w oparciu o przytoczone przepisy, Sąd orzekł jak w punkcie II wyroku.